

SPECIFIČNOSTI UČENJA ZA PODUZETNIŠTVO U ONLINE OKRUŽENJU

mr. sc. Darko Delač, v. pred., Veleučilište VERN'
Iblerov trg 10/1, 10000 Zagreb, Hrvatska
Telefon: +385 91 4825 866, e-mail: darko.delac@vern.hr

struč. spec. Inf. Petra Graovac, Visoka škola Nikola Šubić Zrinski
Selska cesta 119, 10000 Zagreb, Hrvatska
Telefon: +385 95 197 1407, e-mail: petra.graovac@zrinski.org

Marta Pavlinović, studentica VERN'
Telefon: +385 91 895 2162, e-mail: marta.pavlinovic@gmail.com

SAŽETAK

Živimo u vremenu kada su nove ideje i programi važni kako bi se držao korak sa suvremenizacijom i brzim načinom života. Tako poduzetništvo treba držati korak s potrebama na tržištima i omogućiti zainteresiranim sudionicima, koji nemaju vremena za klasične načine studiranja, alternativni način kako bi se i studijski programi mogli razvijati u skladu s vremenom u kojem živimo te kako bi studenti mogli nastaviti svoje visoko obrazovanje uz svoje ostale životne obveze. U tom pogledu, počeli su se razvijati „ONLINE“ studiji kako bi se povećala mogućnost daljnjeg obrazovanja i kako bi se išlo na ruku studentima koji žive daleko od visokoobrazovnih institucija ili onih koji zbog svojih privatnih ili poslovnih obveza ne uspijevaju pohađati tradicionalni način studiranja. Predmet je ovoga rada poduzetništvo u „ONLINE“ okruženju. Svrha je rada dati određene smjernice, stavove i mišljenja svim institucijama koje će u budućnosti uvoditi „online“ studijske programe. Percepcija studenata Visoke škole za ekonomiju, poduzetništvo i upravljanje Nikola Šubić Zrinski u ovom se radu navodi kao relevantni pokazatelj i daje smjernice za daljnje razvijanje takvih programa i podizanje kvalitete „ONLINE“ studija. Kako bi uspio takav novitet u visokoobrazovnim institucijama, potreban je veliki angažman poduzetnika i ostalih stručnih osoba koje će osmisliti sve faze poduzetničkih procesa i dovesti „ONLINE“ način studiranja u isto kvalitetan rang kao što je tradicionalan način studiranja.

Ključne riječi: poduzetništvo; „online“; ekonomija poduzetništva; FOI; VERN'; VŠ N. Š. ZRINSKI

1. UVOD

Prema GEM¹ istraživanju Hrvatska ne spada u zemlje s razvijenom poduzetničkom klimom i kulturom, ali je značajan pokazatelj koji govori o ulozi obrazovanja, da su mjereno TEA² indeksom oni s visokim obrazovanjem na 9,91, sa srednjom školom na 6,30, a bez srednje škole imaju indeks 1,69 poduzetničke aktivnosti. Podaci su to za 2011. godinu (Singer, Šarlija, Pfeifer, Oberman Peterka, 2012, 12). Pored niskih pokazatelja aktivnosti u poduzetništvu prisutna je i niska inovativnost proizvoda, ali zaposlenici u poduzećima pokazuju potencijalno visoku razinu poduzetničkih inicijativa unutar organizacije poduzeća. Iz svega navedenog može se uočiti potencijal za širenje poduzetničkog obrazovanja, a iz velikih regionalnih razlika između Zagreba i sjeverne Hrvatske u odnosu na ostatak zemlje potreba za obrazovanjem za poduzetništvo koje će biti geografski disperzirano.

Upravo iz tih razloga razvoj ONLINE obrazovanja dobiva na važnosti jer radeći u svojim sredinama i bez troškova i potrebnog vremena boravka u drugim mjestima ONLINE studenti mogu steći potrebna znanja za poduzetništvo i upravljanje poduzećima. Interaktivna nastava u obrazovanju svakako je najbolji način učenja i ona traži najmanje napora za polaznike jer se postupno usvajaju znanja i vještine dok je kod ONLINE studenata sam kontakt s predavačima u smanjenom obujmu. Ovakva nastava na daljinu traži više samodiscipline i predanosti, inicijative i motiviranosti polaznika.

2. ZNANJA I VJEŠTINE POTREBNE ZA PODUZETNIŠTVO

Prema riječima profesora Nathaniela H. Leffa: „Poduzetništvo je sposobnost inovacije, ulaganja i širenja proizvoda i tehnika na nova tržišta.” (Bursić, Cvitanović, Gregov, Kutnjak, Tomić, Žanić, 2009, 50). Danas su mogućnosti stvaranja novih vrijednosti gotovo neograničene. Ekonomska sloboda daje mogućnost poduzetniku da ljudske i fizičke resurse premješta iz starih neprofitabilnih u nove profitabilne grane djelatnosti. Relokacija resursa više je nego potrebna za poslovne prilike uvođenjem novih i kvalitetnih proizvoda, poslovnih postupaka, djelotvornije proizvodnje te približavanjem domaćim i inozemnim kupcima. Dobrog poduzetnika čini kombinacija vještina, znanja i stajališta. Prof. David C. McClelland s harvardskog sveučilišta navodi kako uspješan poduzetnik ima 6 osobina: inovativnost, razumno preuzimanje rizika, samouvjerenost, uporan rad, postavljanje ciljeva i odgovornost (Bursić, Cvitanović, Gregov, Kutnjak, Tomić, Žanić, 2009). Od konkretnih znanja poduzetnik mora razumjeti tržište na kojem posluje. Prvi je korak spoznaja da su poslovne prilike često skrivene u kontradiktornim podacima u općoj zbrci tržišta te uz to poznavati „pravila igre” u industriji. Poduzetnik vidi priliku tamo gdje drugi vide malo ili ništa. Poslovne upravljačke sposobnosti, kao što su planiranje, budžetiranje, vođenje evidencije i pregovaranja također su važne za poduzetništvo. Poduzetnik mora moći uspješno raditi sam u različitim aspektima poslovanja. Upravljanje vremenom bitna je vještina za poduzetnika. Pojedinci s poslovima imaju ciljeve rada i ograničeno vrijeme, to im daje izazov i određene smjernice za ostvarenje poslovne prilike. Važna su pokretačka sila poduzetništva potrebna sredstva ili resursi bez kojih nema realizacije poduzetničkog pothvata. Resurse dijelimo na materijalne, poput kapitala, izuma, proizvoda i nematerijalne, kao što su znanje, patenti i socijalni kapital.

¹ Global Entrepreneurship Monitor

² Total Entrepreneurial Activity Index- indeks poduzetničke aktivnosti

Posebno je važno da poduzetnik zna upravljati novčanim tokom, graditi odnose s klijentima, razumije strategije rasta i da razmisli kako pomoću svoje mreže može doći do najpovoljnijeg načina financiranja poduzetničkog pothvata. Jedan od načina za koji se poduzetnici odluče su „poslovni anđeli”, koji su uglavnom poduzetnici i poslovni ljudi koji žele uložiti svoja financijska sredstva u poslovne pothvate koji obećavaju. Osim novca, oni daju i doprinos poslu savjetima utemeljenim na svojem poslovnom iskustvu. Kako bi poboljšali provjeru poduzetničke prilike, koristimo što bolju strategiju za realizaciju poduzetničkog pothvata, osnovni strateški alat za procjenu unutarnjih jakosti i slabosti te vanjskih prilika i prijetnja je SWOT³ analiza uz koju se često koriti i PEST⁴ analiza koja je zapravo analiza vanjskih čimbenika.

Svaki bi poduzetnik trebao biti spreman unapređivati svoje vještine i sukladno tome prihvatiti nove trendove te biti spreman na nove izazove. Prilagođavanje samom tržištu i potrebama korisnika naizgled je veoma lagan i ležeran posao iz perspektive osoba koje ne prakticiraju isto, dok su samom poduzetniku potrebna konstantna ulaganja i kreativna rješenja za put prema uspjehu. ONLINE učenje jedno je od stajališta koje bi hrvatski poduzetnici trebali spremno prihvatiti.

3. PLANIRANJE ISHODA UČENJA ZA ONLINE STUDENTE I NAČINI PROVJERE ZNANJA

U pojedinim predmetima koji su sastavnice poduzetničkih studija mogu se uočiti neke zajedničke osnovne karakteristike. U odnosu na ostatak studija, oni su ili uvodni te daju široku sliku i kontekst događanja, a ostali predmeti nastavljaju se na njih, ili daju specifična znanja iz pojedinog područja poduzetničke ekonomije, ili su na kraju sintetski predmeti koji sumiraju znanja stečena u prethodnim područjima podučavanja.

U nastavku su prikazana dva studija koji svoju nastavu izvode na tradicionalan način, VERN⁵ u Zagrebu i Fakultet informatike i organizacije u Varaždinu te Visoka škola za ekonomiju, poduzetništvo i upravljanje Nikola Šubić Zrinski koja nastavu izvodi i ONLINE. Prikazane su razine preddiplomskog trogodišnjeg studija. Skupine predmeta koji se pojavljuju na sva tri analizirana fakulteta mogu se promatrati kao opći ekonomski predmeti gdje se pojavljuju Mikroekonomija, Makroekonomija, Ekonomija poduzeća, Ekonomija 1 i 2, marketinški poput Marketinga i Marketing plana, financijsko-računovodstveni među kojima su Računovodstvo i Menadžersko računovodstvo, Živa bilanca poduzeća, Financije, Financijski menadžment, Osnove financija, Upravljanje poslovnim financijama, upravljački menadžment predmeti, poduzetnički, informatički, strani jezici, psihološki, organizacijski, etički te skupine izbornih predmeta koje omogućuju užu specijalizaciju znanja.

³ Strengths (snage), Weaknesses (slabosti), Opportunities (prilike), Threats (prijetnje)

⁴ Politička, ekonomska, sociološka i tehnološka

Tablica 1: VERN' preddiplomski studij ekonomije poduzetništva

VERN' preddiplomski studij ekonomije poduzetništva					
1. GODINA		2. GODINA		3. GODINA	
1. SEMESTAR	2. SEMESTAR	3. SEMESTAR	4. SEMESTAR	5. SEMESTAR	6. SEMESTAR
OBVEZNI PREDMETI		OBVEZNI PREDMETI		OBVEZNI PREDMETI	
Gospodarska matematika	Poslovna statistika	Menadžment	Strateški menadžment	Marketinški plan	Završni rad
Mikroekonomija	Makroekonomija	Računovodstvo	Menadžersko računovodstvo	Dinamičko poduzetništvo	Stručna praksa
Osnove poslovne psihologija i komuniciranja	Osnove marketinga	Informatika za uredsko poslovanje 2	Informatika za uredsko poslovanje 3	Porezni sustav	Poslovna etika i kultura
Informatika za uredsko poslovanje 1	Osnove poduzetništva	Osnove financija poduzeća	Upravljanje poslovnim financijama	Poslovni engleski 5	Izborni moduli 1
Poslovni engleski jezik	Poslovni engleski jezik 2	Poslovni engleski 3	Poslovni engleski 4	Trgovinsko poslovanje	Izborni moduli 2
Poslovni hrvatski	Osnove prava	Trgovačko pravo	Organizacijska psihologija	Poslovni plan poduzetnika	Izborni moduli 3
FAKULTATIVNI PREDMETI		FAKULTATIVNI PREDMETI		FAKULTATIVNI PREDMETI	Izborni moduli 4
Talijanski jezik	Talijanski jezik 2	Talijanski jezik 3	Talijanski jezik 4	Talijanski jezik 5	
Njemački jezik	Njemački jezik 2	Njemački jezik 3	Njemački jezik 4	Njemački jezik 5	

Izvor: izrada autora <http://www.vern.hr/>

Tablica 2: Fakultet organizacije i informatike (FOI) preddiplomski studij ekonomije poduzetništva

FOI preddiplomski studij ekonomije poduzetništva					
1. GODINA		2.GODINA		3.GODINA	
1. SEMESTAR	2. SEMESTAR	3. SEMESTAR	4. SEMESTAR	5. SEMESTAR	6. SEMESTAR
OBVEZNI PREDMETI		OBVEZNI PREDMETI		OBVEZNI PREDMETI	
Matematika za ekonomiste	Matematika za ekonomiste	Makroekonomija za poduzetnike	Financijske institucije i tržišta	Analiza financijskih izvještaja	Osobne financije
Osnove ekonomije	Mikro-ekonomija	Marketing	Menadžment malog poduzeća	Elektroničko poslovanje	Poslovno odlučivanje
Osnove poduzetništva	Organizacija i menadžment	Poslovni engleski jezik 2	Poduzetničke financije	Praktikum	Poslovno planiranje i projekti
Poslovno komuniciranje	Poslovna informatika	Poslovni njemački jezik 2	Porezni sustavi	Upravljanje odnosima s kupcima	
Tjelesna i zdravstvena kultura 1	Poslovni engleski jezik 1	Računovodstvo	Poslovni informacijski sustavi		
Trgovačko pravo	Poslovni njemački jezik 1	Statistika	Tjelesna i zdravstvena kultura 4		
	Tjelesna i zdravstvena kultura 2	Tjelesna i zdravstvena kultura 3	Transport i špedicija		

Izvor: izrada autora <http://www.foi.unizg.hr/>

Tablica 3: Visoka škola za ekonomiju, poduzetništvo i upravljanje Nikola Šubić Zrinski **ONLINE** pred-diplomski studij poduzetništva

Visoka škola za ekonomiju, poduzetništvo i upravljanje Nikola Šubić Zrinski					
ONLINE preddiplomski studij poduzetništva					
1.GODINA		2.GODINA		3.GODINA	
1. SEMESTAR	2. SEMESTAR	3. SEMESTAR	4. SEMESTAR	5. SEMESTAR	6. SEMESTAR
OBVEZNI PREDMETI		OBVEZNI PREDMETI		OBVEZNI PREDMETI	
Ekonomija 1	Ekonomija 2	Ekonomika poduzeća	Menadžment	Poslovna analiza	Poslovni engleski 6
Osnove računovodstva	Poduzetničko računovodstvo	Osnove marketinga	Financijsko upravljanje	Projektni menadžment	Izborni predmet
Poduzetništvo	IUP1	IUP2	IUP3	IUP 4	Izborni predmet
Gospodarska matematika	Poslovna statistika	Trgovinsko poslovanje	Poslovno planiranje	Organizacija i upravljanje poduzećem	Izborni predmet
Poslovna informatika	Gospodarsko pravo	Poslovna komunikacija	Osnove e- poslovanja	Marketinško planiranje	Stručna praksa
Poslovni engleski 1	Poslovni engleski 2	Poslovni engleski 3	Poslovni engleski 4	Poslovni engleski 5	Završni rad
Tjelesna i zdravstvena kultura	Tjelesna i zdravstvena kultura	Uvod u stručni i znanstveni rad	Tjelesna i zdravstvena kultura	Tjelesna i zdravstvena kultura	IZBORNI PREDMETI (birase tri od šest)
		Tjelesna i zdravstvena kultura			Trgovinsko poslovanje 2
					Upravljanje rizicima
					Gospodarska etika
					Bankarstvo
					Obiteljsko poduzetništvo
					Osnove osiguranja

Izvor: izrada autora <http://www.zrinski.org/nikola/>

Usporedimo li ova tri studija vidljivo je da nema većih razlika u nastavnim predmetima te da su znanja i vještine potrebne za poduzetništvo raspoređeni na predmete koji su opći, usmjereni na uže područje ili sintetiziraju znanje iz više predmeta koji im prethode. Postavljeni ishodi učenja kod **ONLINE** studenata ne razlikuju se od onih koji pohađaju tradicionalnu nastavu.

Ako su sadržaji učenja i ishodi jednaki, postavlja se pitanje kako prilagoditi samu izvedbu učenja i provjere znanja.

Eksperimentalna nastava na Visokoj školi Nikola Šubić Zrinski

S obzirom na činjenicu da je u akademskoj godini 2015./16. na VŠ N. Š. Zrinski broj upisanih *ONLINE* studenata bio veći od redovnih ili izvanrednih, pristupilo se izmjeni u sustavu nastave i provjerama znanja za redovne i izvanredne studente tako da je izjednačena nastava za sva tri oblika studiranja. Studenti sa sva tri studija bili su obvezni za pet ishoda učenja koji su određeni na svakom predmetu napisati pisani rad na 7 – 10 stranica po svakom ishodu. Nakon završetka zimskog semestra među studentima redovnih i izvanrednih preddiplomskih studija provedena je anketa s obzirom da se pokazala najpraktičnijom metodom istraživanja.

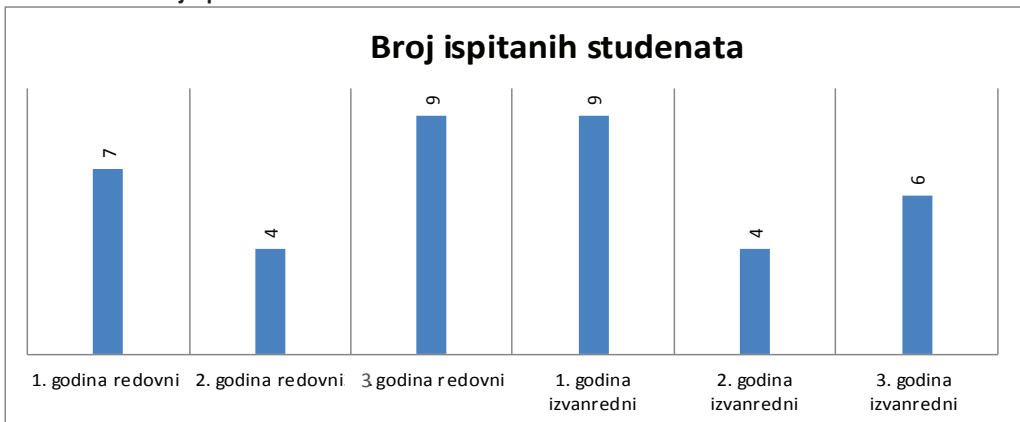
Anketni upitnik:

- Jeste li potrošili više vremena na pisanje radova nego što ste trošili na pripremu za tradicionalne pismene ispite?
- Smatrate li da bi vam bilo lakše da je umjesto pet radova bio jedan sveobuhvatni rad?
- Biste li više naučili da ste se pripremali za klasičan ispit od ovakvog načina ispitivanja znanja?
- Savladavanje kojih predmeta vam je ovim načinom provjere znanja bio najveći problem?
- Kod kojeg ste oblika ispitivanja osjećali veći pritisak i nervozu, pismenih ispita ili pisanja radova?

U anketnom upitniku sudjelovali su studenti prve, druge i treće godine redovnih i izvanrednih preddiplomskih stručnih studija Visoke škole za ekonomiju, poduzetništvo i upravljanje Nikola Šubić Zrinski.

Sveukupno je anketirano 39 studenata, 20 redovnih studenata i 19 izvanrednih studenata. Najveći broj anketiranih studenata polazi treću godinu redovnog i prvu godinu izvanrednog preddiplomskog studija (9), zatim redovni studenti prve godine s ukupno 7 te izvanredni studenti treće godine s ukupno 6 studenata, dok je najmanji broj anketiranih studenata bio na drugoj godini redovnih i izvanrednih preddiplomskih studija.

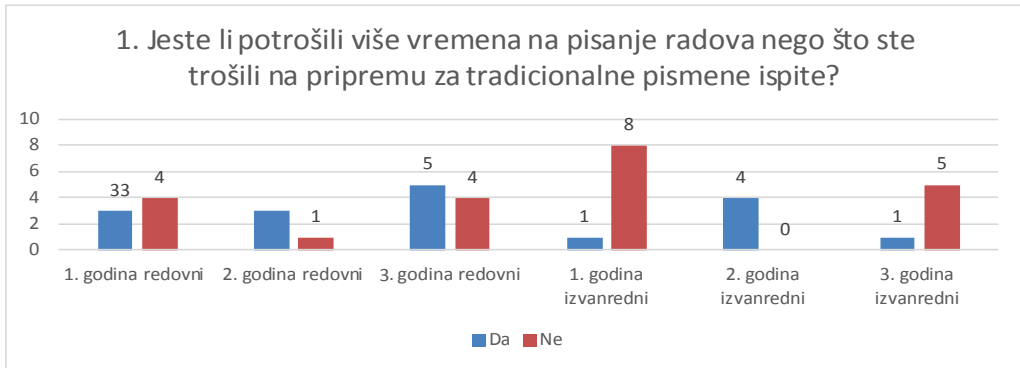
Grafikon 1: Broj ispitanika

Izvor: izrada autora

U Grafikonu 2. prikazani su rezultati utroška vremena studenata prilikom usporedbe dva nastavna programa. Iz priloženog se zaključuje kako su studenti utrošili više vremena na pisanje radova, nego što su utrošili na pripremu za tradicionalne pismene ispite. Najviše se ističu odgovori izvanrednih studenata prve i druge godine preddiplomskog stručnog studija. Studenti prve godine navode kako im je trenutni način smanjio utrošak vremena oko pripreme, dok su se izvanredni studenti druge godine izjasnili da su utrošili više vremena pisanjem radova, nego tradicionalnim ispitima.

Grafikon 2: Utrošak vremena na pisanje radova i ispita

Izvor: izrada autora

Na pitanje smatraju li da bi im bilo lakše da je umjesto pet radova jedan sveobuhvatni rad, u svim studijskim grupama više se studenata opredijelilo za negativan odgovor. Jednak broj (7) redovnih i izvanrednih studenata smatra da bi im bilo lakše pisati jedan sveobuhvatan rad, umjesto trenutnih pet pojedinačnih radova.

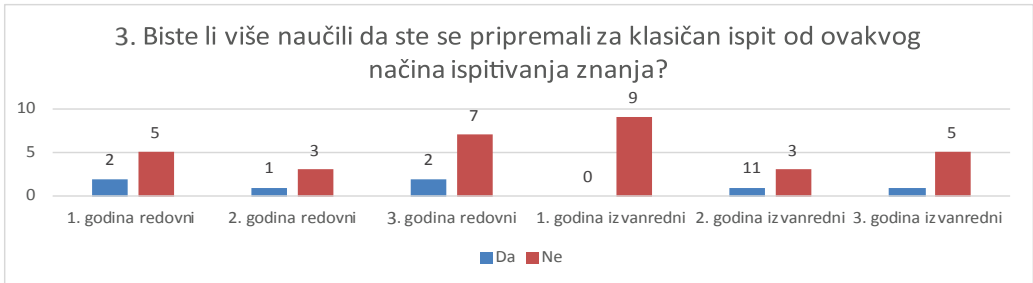
Grafikon 3: Težina izvršavanja radova

Izvor: izrada autora

Od ukupno 39 anketiranih studenata Visoke škole za ekonomiju i poduzetništvo Nikola Šubić Zrinski, čak 82 posto (32) anketiranih studenata smatra da su ovim načinom usvojili više znanja, dok se njih 18 posto ne slaže s većinom.

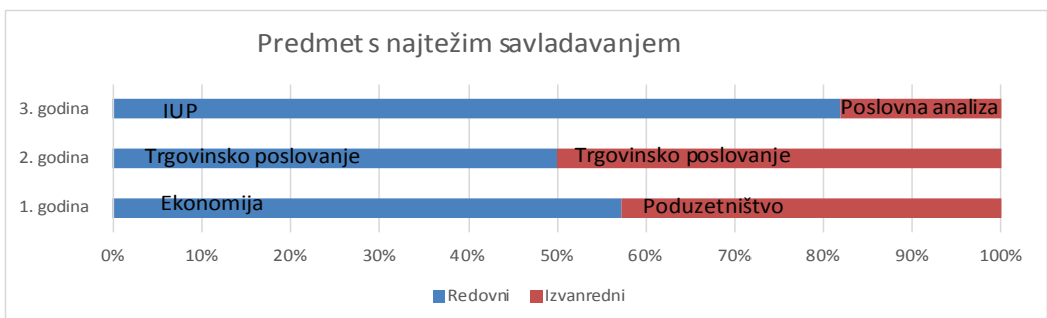
Grafikon 4: Količina naučenog s obzirom na način ispitivanja

Izvor: izrada autora

Iako je dio studenata (17) na anketno pitanje pod rednim brojem 4. „Savladavanje kojih predmeta vam je s ovim načinom provjere znanja bio najveći problem?“ odgovorilo da nema problema s nastavnim predmetima, 22 studenta navela su kako ipak imaju probleme sa savladavanjem gradiva pojedinih predmeta. Predmeti koji su se najčešće nalazili na popisu anketa su Ekonomija, kod studenata redovne prve godine, Poduzetništvo, kod prve godine izvanrednih studenata, Trgovinsko poslovanje, kod studenata drugih godina redovnih i izvanrednih te IUP i Poslovna analiza, kod studenata treće godine preddiplomskog stručnog studija.

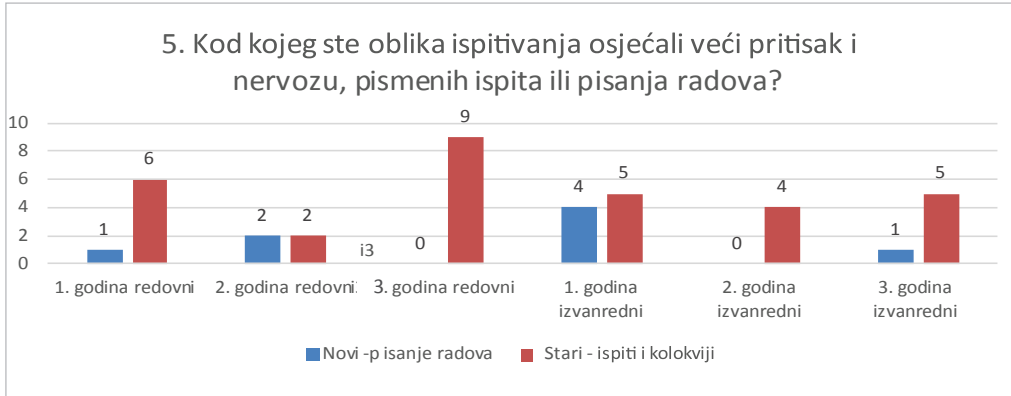
Grafikon 5. Predmeti s najtežim savladavanjem

Izvor: izrada autora

Anketa (Grafikon 6.) je otkrila da kod 3 redovna i 5 izvanrednih studenta postoji veći pritisak i nervoza prilikom novog načina pisanja radova, što je ukupno 21 posto od svih anketiranih studenata. Ostali studenti (31) iznose kako su prilikom pisanja ispita i kolokvija osjećali veći pritisak i nervozu.

Grafikon 6: Koji oblik ispitivanja povećava pritisak i nervozu

Izvor: izrada autora

4. ZAKLJUČAK

U današnje vrijeme informatizacije kada je život nezamisliv bez suvremenih komunikacijskih uređaja, sve su nam informacije dostupne u bilo kojem trenutku i na bilo kojem mjestu. I u obrazovanju moramo pronaći način da u poduzetničkom okruženju ponudimo specifičnu uslugu koja prati tendenciju i trend informatizacije. Iako Hrvatska ne spada u zemlje s razvijenom poduzetničkom klimom, bitno je prepoznati tržišnu nišu, zadovoljiti potrebe potencijalnih korisnika i pronaći nove specifične načine poslovanja i ostvarivanja dugoročnih ciljeva u poslovanju.

Visoka škola za ekonomiju, poduzetništvo i upravljanje Nikola Šubić Zrinski prva je uvidjela tržišnu nišu prilagođavanja nastavnog programa zaposlenih ljudi koji ne mogu prisustvovati nastavi s obzirom na svoje mjesto prebivališta i obvezama. Samim ovim potezom škola je dobila veću reputaciju i važnost s obzirom da je registrirana kao prva Visoka škola s mogućnošću održavanja online nastave.

Ciljana skupina ankete bili su studenti Visoke škole za ekonomiju, poduzetništvo i upravljanje Nikola Šubić Zrinski koji pohađaju tradicionalnu nastavu u Visokoj školi, ali sa istim ishodima učenja kao i ONLINE studenti. Provedena anketa obuhvatila je studente prve, druge i treće godine redovnog i izvanrednog preddiplomskog studija. Samim anketama uočeno je odstupanje mišljenja redovnih i izvanrednih studenata, što nije ništa neobično s obzirom na to da su izvanredni studenti u stalnom radnom odnosu, starije životne dobi i osobe s većim iskustvom. Prema anketi 55 posto studenata smatra kako su prelaskom na ONLINE studij smanjili utrošak vremena pisanja i pripremanja studentskih radova. Uspoređujući odgovore na prva dva postavljena anketna pitanja dolazimo do zaključka kako studenti koji su na prvo pitanje odgovorili s afirmacijskim odgovorom smatraju da bi im bio prihvatljiviji jedan sveobuhvatni rad jer bi samim time imali manji utrošak vremena. Iako su anketirani studenti zadovoljni i smatraju kako ih noviteti jednako kvalitetno pripremaju za ispite, ipak su imali poteškoća kod savladavanja gradiva pojedinih predmeta ovim načinom studiranja (primjer: 3. godina redovnih studenata IUP).

Uvođenjem pisanja seminarskih radova doprinijelo se smanjenju pritiska i nivoa nervoze kod 79 posto ispitanih studenata. Provedena je anketa u svim segmentima zadovoljila i potvrdila kvalitetu istovjetnu tradicionalnom načinu studiranja, iako još uvijek postoji određena bojaznost prema uvedenim novitetima kod pojedinih studenata.

Također, daljnja se istraživanja moraju usmjeriti na razvoj i implementaciju ONLINE studija kako bi postali konkurentniji te kako bi se studenti bez ikakvih predrasuda odlučili za inovativan i tehnološki napredniji način studiranja.

Potrebno je istražiti uzrok nezastupljenosti ONLINE nastave u Republici Hrvatskoj, odnosno u drugim visokoobrazovnim ustanovama te naći rješenje za povećanje kvalitete studiranja ONLINE.

SPECIFICS entrepreneurship LEARNING in an ONLINE ENVIRONMENT

mr.sc. Darko Delač, v. pred., Veleučilište VERN'

Iblerov trg 10/1, 10000 Zagreb, Hrvatska

Telefon: +385 91 4825 866 E-mail: darko.delac@vern.hr

struč. spec. inf. Petra Graovac, Visoka škola Nikola Šubić Zrinski,

Selska cesta 119, 10000 Zagreb, Hrvatska

Telefon: +385 95 197 1407 E-mail: petra.graovac@zrinski.org

Marta Pavlinović, a VERN' student

Telefon: +385 91 895 2162 E-mail: marta.pavlinovic@gmail.com

ABSTRACT

We live in an age when new ideas and study programmes are important in order to keep pace with current trends and hectic lifestyle. Thus entrepreneurship needs to be sensitive to market needs and allow its participants, who don't have time for traditional forms of studying, an alternative making it also possible for study programmes to develop in accordance with modern times and for students to continue their higher education alongside their other obligations. In this respect, ONLINE studies started to develop in order to increase opportunities for further education and support students living far from higher education institutions or those who, due to their private and business obligations, find it difficult to attend traditional classes. The subject of this paper is entrepreneurship in an ONLINE environment. The aim of the paper is to provide some guidelines, attitudes and opinions for all institutions which are going to introduce online study programmes in the future. In this paper, the perception of students at the University College of Economics, Entrepreneurship and Management Nikola Subic Zrinski (UCEEM-NSZ) is emphasised as a relevant indicator providing guidelines for further development of such programmes and quality enhancement of ONLINE studies. In order for such an innovation in higher education institutions to succeed, huge efforts are required from entrepreneurs and other professionals who will develop all stages of entrepreneurial processes and bring online studying in line with traditional studying.

Key words: entrepreneurship; online; economics of entrepreneurship; FOI; VERN'; VŠNŠ ZRINSKI (UCEEM-NSZ)

5. LITERATURA

1. Bursić, A., Cvitanović, V., Gregov, Z., Kutnjak, V., Tomić, D. i Žanić, V. (2009). *Poduzetništvo 1*. Zagreb: VERN' Biblioteka Business Class
2. Fakultet organizacije i informatike. Dostupno na: <http://www.foi.unizg.hr/> (07.02.2016.)
3. Singer, S., Šarlija N., Pfeifer, S. i Oberman Peterka, S. (2012). Što čini Hrvatsku (ne) poduzetničkom zemljom? GEM Hrvatska 2002-2011. Osijek: Centar za politiku razvoja malih i srednjih poduzeća
4. Veleučilište Vern'. Dostupno na: <http://www.vern.hr/> (07.02.2016.)
5. Visoka škola za ekonomiju, poduzetništvo i upravljanje Nikola Šubić Zrinski. Dostupno na: <http://www.zrinski.org/nikola/> (07.02.2016.)